

**Міністерство освіти і науки України Університет
митної справи та фінансів**

**Рада молодих вчених
Університету митної справи та фінансів**

**«ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ В ЕКОНОМІЦІ,
БІЗНЕСІ, СУСПІЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЯХ ТА
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ»**

**МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-
КОНФЕРЕНЦІЇ**

24 квітня 2025 р.

Дніпро

**Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів**

**Рада молодих вчених
Університету митної справи та фінансів**

**«ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ В ЕКОНОМІЦІ,
БІЗНЕСІ, СУСПІЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЯХ ТА
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ»**

**МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-
КОНФЕРЕНЦІЇ**

24 квітня 2025 р.

Дніпро

УДК 005.591.6:33:316.77:327

Організатори конференції: Міністерство освіти і науки України,
Університет митної справи та фінансів,
Рада молодих вчених
Університету митної справи та фінансів

Склад редакційної групи: Бочаров Д.О., Ченцов В. В., Приймаченко Д. В., Даценко В.В.,
Бондаревська К.В., Горященко Ю.Г., Дерев'янка Т.П., Дронова
Т.С., Марценюк О.О., Рождественська І.Є., Шуляк С.В.

Інноваційні рішення в економіці, бізнесі, суспільних комунікаціях та міжнародних відносинах : матеріали V Міжнародної науковопрактичної інтернет-конференції. Дніпро :
Університет митної справи та фінансів, 2025. – 324 с.

ISBN 978-966-328-239-8

Матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, які включені до збірника, присвячено актуальним питанням міжнародних відносин в умовах глобальної нестабільності; соціально-економічним інноваціям як факторові сталого розвитку економіки; сучасним трендам і перспективам розвитку підприємництва й торгівлі; маркетинговим інноваціям в умовах сучасних викликів; сучасній філології та комунікаційним технологіям.

Призначено для науковців, викладачів, фахівців-практиків, аспірантів і студентів.

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ДРУКУЮТЬСЯ МЕТОДОМ ПРЯМОГО
ВІДТВОРЕННЯ ТЕКСТУ, ПОДАНОГО АВТОРАМИ,
ЯКІ НЕСУТЬ ПОВНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА ЙОГО ФОРМУ І ЗМІСТ**

© Колектив авторів, 2025
ISBN 978-966-328-239-8 © Університет митної справи та фінансів, 2025

традиціоналістських переконаннях. Звідси – обережність європейських лідерів, затримки у допомозі та прагнення уникати ескалації, закиди представників MAGA у дехристиянізації України, зближення з Кремлем тощо. Попри гучні заяви підтримки, практичні дії залишаються обмеженими, попри переконливі факти російської агресії, поступ на зближення Вашингтону та Москви стає все очевиднішим – це вияв ірраціонального, але послідовного руху в рамках штучно створеної парадигми [4].

Ми живемо в епоху розмитих стандартів, гнучкої моралі та ситуативних союзів. За умов інформаційних війн і технологічного впливу, держави без стійкої ідентичності, вибудованого з урахуванням історичних особливостей інституту влади та згуртованого довкола унікальної ідеології суспільства мають низькі шанси на виживання. Саме усвідомлення власної культурної й політичної окремішності стає запорукою виживання в умовах швидкої кластеризації світу, а розуміння світогляду та внутрішньої логіки інших політичних систем — ключ до адаптації й стійкості.

Список використаних джерел

1. Helfont S. How America Misunderstood Iraqi Politics and Lost the War. URL: <https://www.fpri.org/article/2023/03/how-america-misunderstood-iraqi-politics-and-lost-the-war> (дата звернення: 10.12.2024).
2. Huntington S. The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order. New York: Simon & Schuster, 1996. P. 368.
3. Gregg H. S. Operation Iraqi Freedom: Learning Lessons from a Lost War. URL: <https://www.fpri.org/article/2023/03/operation-iraqi-freedom-learning-lessons-from-a-lost-war> (дата звернення: 11.12.2024).
4. Baudrillard J. The Gulf War Did Not Take Place. Bloomington: Indiana University Press, 1995.

Коптев О.С., доктор філософії
у галузі міжнародних відносин,
доцент кафедри міжнародних відносин
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
Ємець Д.С., студент кафедри політології,
соціології та публічного управління
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

СОЦІАЛЬНІ МЕДІА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОШИРЕННЯ «SOFT POWER» У МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРІ

У сучасному світі, що прагне до глобалізації, спостерігається еволюція міжнародного впливу, де пріоритет переходить від «жорсткої сили» (hard power) до «м'якої» (soft power). Сам по собі концепт «м'якої сили», запропонований Джозефом Наєм, вказує на здатність країни досягати зовнішньополітичних цілей не через примус або економічний тиск, а завдяки

привабливості її культури, політичних цінностей та зовнішньої політики [4].

З настанням цифрової ери соціальні медіа здобули виняткове значення як спосіб комунікації і, одночасно, як новий аспект «м'якої сили», в якому традиційні механізми зовнішньої культурної політики зазнають істотних змін. Однак, поряд з новими можливостями, виникають і нові загрози, пов'язані з маніпулюванням інформацією, інфодеміями та алгоритмічним посередництвом у формуванні наративів.

На нашу думку, актуальність цієї теми зумовлена як загальною диджиталізацією публічної дипломатії, так і конкретними проявами активного використання соціальних платформ у геополітичних цілях. Російська агресія проти України, боротьба за інформаційний вплив в Африці та Південно-Східній Азії, експансія китайської культури через TikTok, глобальне просування південнокорейської поп-культури (K-pop) – усі ці приклади свідчать про те, що «м'яка сила» а все менше зосереджена виключно в традиційній дипломатії, а все більше функціонує в динамічній цифровій екосистемі [1]. Адже сьогодні соціальні медіа стали не тільки каналами для поширення національних наративів, але й ареною для боротьби за вплив, де діють як державні, так і недержавні гравці, включно з інфлюенсерами, транснаціональними корпораціями, діаспорами та навіть алгоритмами самих платформ. Ба більше, однією з найефективніших технологій зараз є використання саме мобільних додатків, як-то: той же TikTok, Telegram чи WhatsApp. Адже, як показує практика, у кризових ситуаціях саме їх найефективніше використовують для отримання найактуальнішої інформації через зручність та оперативність [6].

Також варто розуміти, що модель «м'якої сили» доповнюється та тісно переплітається з поняттям «розумної сили» (smart power), тобто комбінацією м'яких та жорстких методів впливу [4]. У рамках досліджень публічної дипломатії значну увагу дослідники приділяють тому, як цифрові платформи трансформують природу дипломатичної комунікації. Деякі фахівці трактують цифрову дипломатію як «конструювання легітимності через взаємодію», наголошуючи, що соціальні мережі не лише транслюють імідж держави, а й активно формують його в реальному часі - зокрема через репутаційні кризи, фреймування подій та реакції аудиторії [2].

Окремо слід виділити дослідження медіаекології та мережевої влади [3], які демонструють, що платформи – це не нейтральні канали, а структуровані середовища з власними алгоритмами, логікою підсилення контенту, правилами модерації та політичною заангажованістю. Так званий «алгоритмічний вплив» або «інфраструктурна влада» створює новий тип soft power - через контроль над доступом до інформації, пріоритетами уваги та видимістю наративів. Відтак, соціальні медіа є не лише майданчиком впливу, а й інструментом та його суб'єктом.

Зокрема, типологія застосування соціальних медіа для реалізації «м'якої сили» включає декілька ключових форматів. По-перше, це цифрова культурна дипломатія - просування мови, культури, історії, наприклад, у випадку Франції (через «Institut français»). По-друге, дипломатія впливових осіб: блогери, YouTube-журналісти та TikTok-інфлюенсери, які, не маючи офіційного статусу,

можуть мати більший вплив на міжнародну аудиторію, ніж урядові джерела. По-третє, мемодипломатія – нова форма візуального наративного впливу, в якій візуальний гумор стають інструментами боротьби за моральну правоту. По-четверте, цифрові діаспори як ретранслятори культурного наративу в країнах проживання. Нарешті, п'ятим є геополітичне просування самих платформ: як-от TikTok, який асоціюється з м'якою присутністю Китаю, навіть якщо контент нейтральний [5].

Важливо розуміти, що не вся «м'яка сила» в соціальних мережах є «м'якою» з етичної точки зору. Адже, на тлі інформаційної війни, фейків, ботів та дезінформаційних компаній, на мою думку, соціальні медіа можуть бути використані для руйнівних впливів, що лише імітують культурну дипломатію. Приклад активної присутності Росії в африканських соціальних мережах (через групи «Вагнера» та пов'язані акаунти) демонструє, як «м'яка сила» може мімікрувати під пропаганду. На нашу думку, в цьому сенсі виникає потреба переосмислити «м'яку силу» не тільки як моральний чи привабливий вплив, а як результат взаємодії платформ, наративів, технологій та аудиторій [1].

Отже, на нашу думку, сучасні соціальні медіа сьогодні кардинально змінюють природу поняття «м'якої сили» від ієрархічного, інституційного впливу до горизонтального, гібридного і часто децентралізованого. Все це вимагає нових підходів до вивчення цифрової дипломатії, враховуючи не тільки культурний, але й технологічний, алгоритмічний та репутаційний аспекти впливу. Разом з тим, варто говорити про виникнення нової моделі «soft power» – не як інструменту держави, а як динамічного середовища, де держава є лише одним з багатьох гравців.

Список використаних джерел:

1. Асауленко В. Тренди міжнародних комунікацій: soft power. *Конструктивна рефлексія конфронтації і кооперації: психологічні ризики і ресурси війни: матеріали міжнар. міжгалуз. конф.* 2023. С. 62. URL: https://iris-psy.org.ua/publ/CR23/CR23_full.pdf#page=62.
2. Bajić P. Theoretical and practical aspects of the communication theory of power in the global network society (Теоретичні та практичні аспекти теорії комунікації влади в умовах глобального мережевого суспільства). *Sport, Media and Business*. 2020. Vol. 6, №1. P. 19–25. URL: <https://www.smb.edu.rs/index.php/smb/article/download/44/37>.
3. Bjola C., Kornprobst M. Introducing Digital International Relations: Technology, Agency and Order. In *Digital International Relations: Technology, Agency and Order* / Edited by Corneliu Bjola and Markus Kornprobst. New York : Routledge, 2024. P. 1-25. URL: <https://api.taylorfrancis.com/content/books/mono/download?identifierName=doi&identifierValue=10.4324/9781003437963&type=googlepdf>.
4. Гладкий І. Концепція soft power: основні положення Дж. Ная. *Регіональні студії*. 2024. № 3. С. 167–171. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/70823/1/КОНЦЕПЦІЯ%20SOFT%20POWER%20ОСНОВНИ%20ПО>

ЛОЖЕННЯ%20ДЖ.%20НАЯ.pdf.

5. Єремєєва І. Практичні аспекти формування міжнародного іміджу держави. *Регіональні студії*. 2021. № 24. С. 123–127. URL: [https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/39531/1/ПРАКТИЧНІ%20АСПЕКТ І.pdf](https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/39531/1/ПРАКТИЧНІ%20АСПЕКТ%20І.pdf).

6. Коптєв О. Особливості комунікативних технологій у кризовий період міжнародних відносин. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2023. № 15 (1), С. 120-127. URL: <https://fip.dp.ua/index.php/FIP/article/download/1137/1274>.

Маргулов А.Х., д.іст.н., проф.,
професор кафедри міжнародних відносин,
Університет митної справи та фінансів

КОМУНІКАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДЕЗІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ

Інтеграція Європейського Союзу зіткнулася з серйозними викликами, такими як Brexit, зростання націоналізму, економічна нерівність і міграційні кризи. Одним із проявів дезінтеграційних процесів є зростання підтримки праворадикальних партій, які критикують наднаціональні інституції ЄС і просувають ідеї національного суверенітету. Частка місць євроскептичних партій у Європарламенті має постійно зростає.

Дезінтеграційні процеси нами розглядаються як діяльність, пов'язана із послабленням інституційної єдності, зменшення підтримки спільних політик і зростання націоналістичних рухів. Одним із дієвих акторів цих процесів є – право-радикальні європейські партії. Саме вони поєднують націоналізм, анти-імігрантську риторику та популізм, виступаючи проти централізованого управління ЄС. Їхній успіх пов'язаний із кризою довіри до європейських інститутів, що підтверджується зниженням підтримки членства в ЄС.

Статистика останніх років свідчить про електоральну підтримку такої партійної ідеології. Так у Німеччині "Альтернатива для Німеччини" (AfD) на виборах до Бундестагу 2021 року отримала 10,3% голосів (4,4 млн. виборців)[1]. У Франції "Національне об'єднання" (RN) на парламентських виборах 2022 року здобуло 17,3% у першому турі (5,8 млн. голосів). На президентських виборах 2022 року RN отримало 41,5% у другому турі (13,3 млн. голосів) [2]. У Польщі "Право і справедливість" (PiS) на виборах 2023 року отримало 35,4% (7,6 млн. голосів) [3]. В Угорщині "Фідес" здобув 53% у 2022 році (3 млн. голосів) [4].

На виборах до Європарламенту 2024 року право-радикальні партії посилили позиції. Група "Ідентичність і демократія" (ID), включно з RN, AfD і "Лігою", отримала 84 мандати (11,7%). Група "Європейські консерватори і реформісти" (ECR) із PiS і "Братами Італії" здобула 78 мандатів (10,8%). Загалом євроскептичні партії контролюють 20% місць[5].